

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie problematyki układów zbiorowych pracy

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu, które odbyło się 7 lipca 2015 roku, debatowała nad problemami, dotyczącymi spraw, związanych z układami zbiorowymi pracy. Wprowadzeniem do dyskusji był materiał na ten temat, przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Zwrócono w nim uwagę na istnienie swoistego "pata prawnego", wynikającego z dwoistości rejestracji układów zbiorowych pracy przez dwie różne instytucje. O ile bowiem rejestracja układów ponadzakładowych należy do Ministra Pracy to za rejestrację układów zakładowych odpowiadają właściwi okręgowi inspektorzy pracy.

MPiPS oraz PIP zaprezentowały odmienne stanowiska w kwestii tzw. klauzuli wieczności, która przewidywała, że po wypowiedzeniu układu pracodawca musi dalej stosować wypowiedziany układ do czasu zawarcia nowego układu. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej uważa, iż postanowienia układu zbiorowego pracy, powtarzające przepis Kodeksu pracy uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z konstytucją, nie wiąże stron układu. Państwowa Inspekcja Pracy przyjęła stanowisko odmienne.

W czasie dyskusji sformułowano następujące wnioski:

1. Niezwłocznie po ukonstytuowaniu się Rady Dialogu Społecznego należy skierować do niej postulat wystąpienia do Sądu Najwyższego z wnioskiem o rozstrzygnięcie kwestii, związanych ze skutecznością rozwiązywania wymówionych układów zbiorowych pracy.
2. Należy przeprowadzić kompleksową analizę przyczyn i skutków problemów zawierania i funkcjonowania układów zbiorowych w Polsce. Forum dyskusji mogłaby być Rada Dialogu Społecznego i/lub Rada Ochrony Pracy. W dyskusji tej należy wziąć pod uwagę specyfikę małych i średnich przedsiębiorstw.
3. Dążyć do stworzenia sytuacji, w której zbiorowe układy pracy staną się faktycznymi, akceptowanymi przez pracowników i pracodawców, branżowymi i/lub lokalnymi "kodeksami pracy".
4. Podjąć długofalowe działania na rzecz podniesienia stopnia uzwiązkowienia pracowników oraz większej reprezentatywności pracodawców.
5. Należy zintensyfikować branżowy dialog społeczny jako forum oddolnego tworzenia zasad "branżowych kodeksów pracy".
6. Należy powrócić do koncepcji nowego prawa pracy, wypracowanej przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Pracy i na jej bazie podjąć w gronie partnerów społecznych prace nad nowymi regulacjami.
7. Procedury zawierania, modyfikowania i funkcjonowania układów zbiorowych pracy winny być maksymalnie uproszczone.
8. Przy tworzeniu nowych modeli negocjacji społecznych rozważyć zastosowanie ich dwustopniowości: najpierw dyskusja w gronie partnerów społecznych - w drugim etapie prace w układzie trójstronnym.
9. Budując nowe zasady zawierania i funkcjonowania zbiorowych układów pracy w Polsce, rozważyć możliwość skorzystania ze sprawdzonych wzorców, funkcjonujących w innych państwach.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, 3 sierpnia 2015 r.